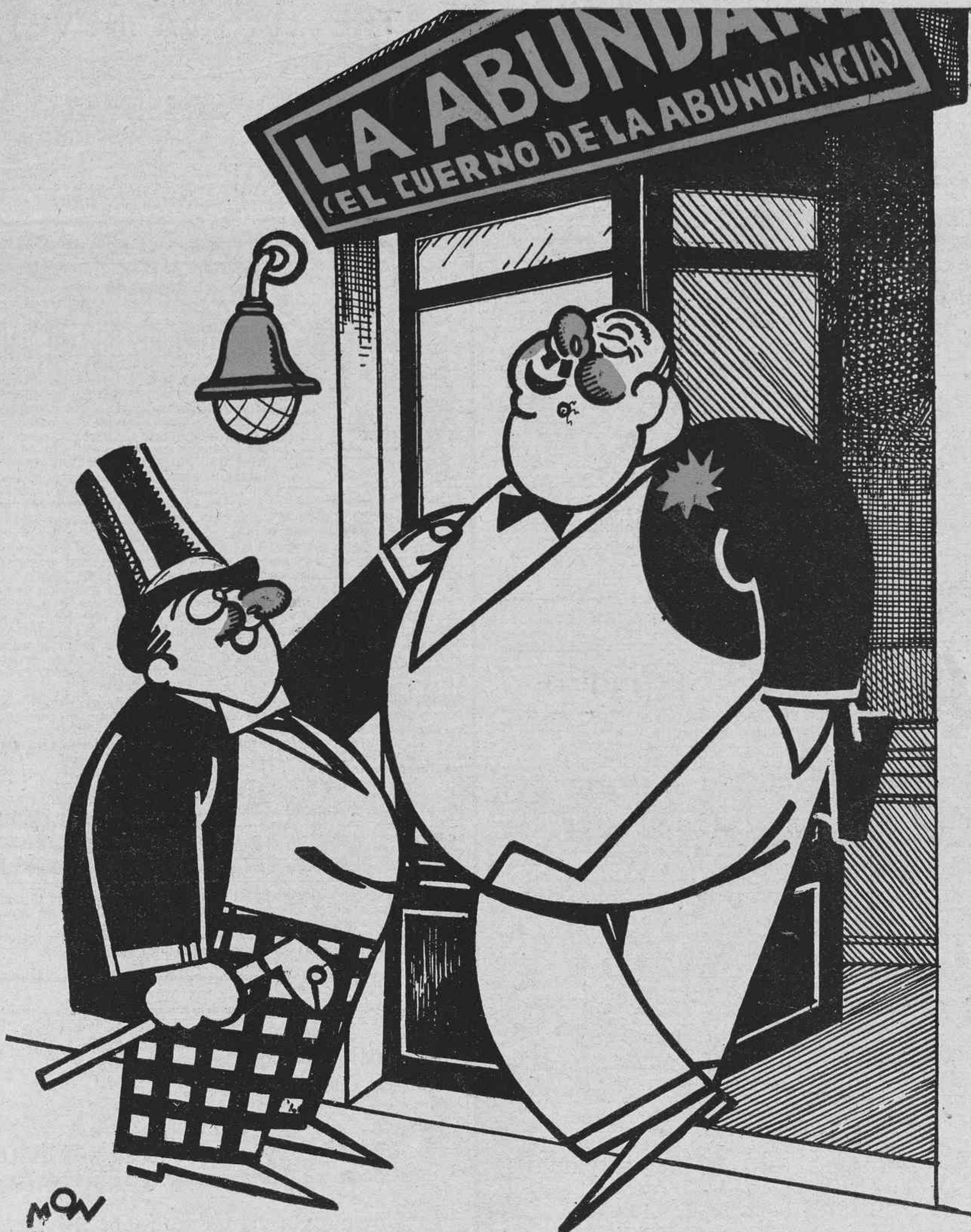

Barcelona, 17 de Gener de 1930

La Torratxa de la

ANY LIV - 2638 - 15 cts. - Atrassats, 30

MOV

El comerciant avorrit

— A veure si trobaré qui em traspassi la botiga!

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil i grans espectacles de

JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors, JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu, MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda: Funció extraordinària a benefici del Montepio de Sant Antoni Abat: **ELS TRES TOMBS i UN MILIONARI DEL PUTXET.** — Nit: **A MANS OBERTES, ULLS CLOSOS.**

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: **ELS TRES TOMBS**, i estrena de **LA PERLA DE LA VIRREINA.** — Nit: Vetllada alegre: **ELS ALLOTJATS.**

Diumenge, tarda: **ELS TRES TOMBS i ELS ALLOTJATS.** — Nit: **A MANS OBERTES, ULLS CLOSOS.**

TEATRE TALIA

Companyia de vodevil i teatre modern

Primera actriu: **MERCÉ NICOLAU**
Primeres actrius: **VISITA LOPEZ, DOLORS PLA**
Primers actors: **S. SIERRA i M. GIMENEZ SALES**

Avui, divendres, Festivitat de Sant Antoni Abat:

**A CA LA LLEVADORA i
L'ADROGUER DEL CARRER NOU**

Nit: **L'exitàs.**

EL PARADIS ARTIFICIAL.

Demà, dissabte, i diumenge, tarda i nit: Grans funcions

OLYMPIA

CIRQUE D'HIVER

Avui, divendres, nit: Grandiós èxit del millor espectacle de Circ d'Europa: Interessant debut de l'artista inimitable en el seu gènere: **CLIFF CURRAN**, fenomen de la perxa.

Tercer dia de **JACKIE "EL NIÑO DE LAS PECAS"**. Exit extraordinari en totes les seves interpretacions de **L'AS DE LA PANTALLA, JACKIE - MUSIC.**

Demà, dissabte, i diumenge, tarda i nit: Grans sessions.

TEATRE NOU

Companyia de drames dirigida per l'eminent primer actor **ENRIC BORRAS**
Primera actriu, **ENRIQUETA TORRES**

Demà, dissabte, nit: Reposició sensacional del famós melodrama de grandios èxit:

MARIA ANTONIETA o LA REVOLUCIÓ FRANCESA
Presentació a tot luxe.

Diumenge, tarda i nit: L'èxit sense precedents:

MARIA ANTONIETA o LA REVOLUCIÓ FRANCESA

La setmana entrant, reposició de grans drames i obres de celebritat mundial.

TEATRE APOLO

Companyia lírica **SAUS DE CABALLÉ**
Primer actor i director, **PERE SEGURA.** — Mestres directors i concertistes: **Natali GARRIDO i Manuel CIVERA**
Avui, divendres, Festivitat de Sant Antoni, tarda a dos quarts de cinc: Primer vermut popular. 3 actes, 3:

**LA FIESTA DE SAN ANTON, EL BARQUILLERO i
EL NIDO DEL PRINCIPAL**

Nit, l'obra de més gran èxit del gènere líric:

LA MEIGA

TEATRE COMIC

Avui, divendres, nit: **¡YA SE ACABÓ LA REVISTA!**
119 representacions del monumental espectacle:

CLEOPATRA

Exit clamorós de **JULIO CESAR** (primera part).
Totes les nits, a les deu:

CLEOPATRA

Meravellós espectacle d'Art.

TEATRE CATALA NOVETATS

Demà, dissabte, tarda:

SENYORA AVIA VOL MARIT

Diumenge, primera sessió: **ELS PASTORETS.**
Segona sessió i nit: A riure: La comèdia de gran èxit,

UN CAP DE TRONS

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *oistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *ulceres vari-coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb pòc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florncos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: **Pesettes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sòkarg, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrotllament, tractament i guariment de les dites malalties.

Els millors discos
són els de

La voz de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Tipus del romanticisme: l'artista

I el romanticisme va dur quelcom de bo, també, per llei fatal de la vida, portava el contrapès, o sia el dolent, dintre d'ell. I el dolent fou, cal dir-ho, la naixença del tipus nou: "l'artista". La nova teoria duia el seu representant. I si la teoria podia afavorir, en el moviment literari, llur representant, era quelcom infecte i poca-solta.

"L'artista", el bohemí, tant el de "L'Œuvre", d'Emile Zola, com el que és més conegut per "La Bohème", com l'anarco-nacionalista-cridaner-sexual-inflat-pedant-enemic de la cultura, etc., etc.... són exemplars dignes de menyspreu total.

Aquests tipus de bohemí literari que no respecta cap mena d'obra que no sigui la seva pròpia, que creu que, pel sol fet de dir-se artista, l'han de mantenir "els infectes burgesos", als qui escriu cartes d'un sentimentalisme pujat, demanant-los uns diners que deixa dringar a la taula del cafè, tot mofant-se del cavaller que, sense cap mena de necessitat, a sostret unes sumes dels seus beneficis per a mantenir-lo; aqueix tipus d'home que es fa "une tête" i que, durant uns anys, ha portat barba i bigoti i ha escrit Vida i Amor amb majúscula; aquest home que ha cregut que pot justificar-ho tot — el robatori d'uns diners, la deshonra d'una dona, la manutenció pels amics o per l'amant o per la pròpia muller, la manca de respecte a l'hospitalitat de l'amic, al qual, sota del mateix sostre en què viu, intenta la possessió de la muller d'altri, etc. — amb e! mot passió, va deixant d'existir.

La carn, la passió, la bohèmia, ¡quants d'estralls no han fet entre nosaltres o entre les passades generacions! ¡Quantes desgràcies no han estat comeses, quantes imbecilitats s'han admès en nom d'una vida malentesa! Es del tot infecte que, amb l'excusa d'una inquietud, en nom d'una passió, amb el tòpic de "viure la vida", es vulgui fer perdonar el badall del porc que tots ells porten dintre.

Contra la bohèmia feta de realisme, brutalitat, fotografia, mandra, fisiologia categòrica, etc., una reacció fou feta: la d'uns escriptors que s'uniren per a fer "escoles literàries". Aquestes escoles literàries, que s'iniciaren sota els auspicis d'uns homes aptes — a Catalunya López-Picó obrint les portes de "La Revista" a la intel·ligència estricta; a França la gent de la "Nouvelle Revue Française" i la d'"Europe"; a Castella la d'Ortega i Gasset amb la "Revista de Occidente"; a Itàlia la de "La Fiera Letteraria", suara desapareguda per a donar pas a un altre periòdic

més feixista —, trobaren, en contra, la bohèmia organitzada ací i allà, que combatien aquella intel·ligència pura i apta, acusades d'ésser "capelletes" tancades als homes d'esperit lliure.

Cal fer l'elogi de "la capelleta", cal dir que la capelleta és un valor moral a tot arreu. El que passa és que la bohèmia, que, fins llavors, per covardia o pel que fos, s'havia trobat amb totes les portes obertes, en tenia unes de barrades a la seva improvisació i a la seva irresponsabilitat. Aquelles escoles literàries venien a defensar una idea, una estètica, una lliçó moral. Reaccionaven contra "les capelletes", perquè aquestes es recloïen a l'anarquia de la seva literatura i sistematitzaven una obra. Uns escriptors, uns poetes, uns assagistes, uns pintors, uns escultors, formaven cada capelleta. Tota l'obra d'aquella gent responia a una tècnica, a una idea...

Llavors, els bohemis, els desarrapats literaris, sense voler-se adonar que llur posició ja era passada de moda, en comptes de barrejar-se als temps nous, decidiren atacar aquells que no feien altra cosa que bastir una obra, cercar un públic, crear una ànima col·lectiva... Els atacs que es feren contra les capelletes, els dicteris llençats contra els que treballaven allunyats del remor popular, tot i estant, però, convençuts que, un dia o altre, els anirien a cercar, perquè veurien en ells els veritables representants de la intel·ligència, no es deturaren mai.

¿Cal dir que les capelletes ho han fet tot a Catalunya? ¿O és que, sense capelletes, hauria estat possible crear les editorials existents? ¿O és que, sense capelletes, seria possible, a hores d'ara, parlar d'escola mediterrània en l'art pictòric? ¿O és que, sense capelletes, seria possible haver construït l'obra cultural present?

No. Però, davant d'aquesta sistematització cultural i literària, el bohemí que fins llavors féu paper de revolucionari, reptador, ofensor, etc., es transformà en víctima, del pobre al qual se l'ataca perquè no se'l deixa viure! Es tan intel·ligent, que les minories selectes no l'entenen; és tan genial, que "les capelletes" no volen que el seu nom suri.

¿S'imagina cap lector assenyat el pas del bohemí, de l'artista, de l'escriptor revolucionari per la Ciutat, trobant-se a cada cantonada un assassí de les capelletes disposat a matar-lo? No.

Seguirem parlant dels tipus del romanticisme.

Avui ens venia bé de parlar d'aquest tipus, perquè la festa de Sant Antoni li dona actualitat.

FRANCESC MADRID

Un bon cop d'ull

Ha demanat relacions
l'hereu Oller a la Elvira
(qui, a més d'un bon pamet,
és una rica pubilla);
i, ponderant el bon gust
del tal Oller, diu l'Oliva:
—Ha tingut un bon cop d'ull!
I, el pobre, té un ull de vidre!

ELVIRA ISOP.

En un magnífic editorial de "La Nau" del passat di-lluns, parla Rovira i Virgili dels verins de la intolerància intel·lectual. Diu, entre altres coses, que hi ha homes que tenen el privilegi de rebaixar i d'envilir totes les coses que toquen. No saben jugar net, no saben mirar cap amunt, no senten aquell íntim impuls de dignitat humana que manté la decència de les lluites literàries i polítiques en mig de les més fortes dissensions. No busquen més que llocs i ocasions favorables per a abocar-hi els recipients de les pròpies secrecions acumulades. Una fulla de Premsa, una penya intel·lectual o literària, un recambró de qualsevol local, els serveixen de quiosc evacuadori d'aquesta mena de necessitats... Fel? No; llurs productes no arriben a ésser ni això. Són pròpiament comparables a altres productes orgànics més degradats."

Té raó Rovira i Virgili. Hi ha, entre nosaltres, homes d'aquests, que defequen verí. Són els mancats de talent; els que, en la llur mediocritat, s'han de conformar a moure molt soroll per res; els que, per una vanitat grotesca, creuen que l'univers gira entorn d'ells; els que, amb tal que hom els deixi viure en un aparador, es posaran la casaca que hom vulgui; els que es figuren pertot on no els demanen; els que, sense tenir cèdula literària ells, pretenen donar-ne als altres; els que fiscalitzen i amarguen el triomf d'altri sense que ells hagin triomfat mai; els que van pel carrer disfressats de savi i criden i salten per tal que la gent hegui esment de la seva presència.

Certa vegada, el nostre car amic Manuel Fontdevila ens deia que si hi haguessin uniformes d'intel·lectual, hi hauria molts minyons que els portarien amb gust. Sí, és cert: tots aquests als quals alludia Rovira i Virgili: tots aquests als quals una fulla de Premsa els serveix d'evacuadori.

La gent, però, els coneix. I els paga amb el més absolut i justificat menyspreu.

VIRAI.

JOSEP PLA NO ÉS AMIC DELS POEMES

—Manolo Hugué, el gran Manolo, ha escrit un poema dedicat a Josep Pla.

—Què em diu, ara? ¿Manolo també escriu poemes?

—Sí, senyor: i més bé que molts senyors que s'han disfressat de poetes i no es treuen la disfressa ni per dormir. Em plauria veure publicats els poemes de Manolo.

—Ja es deuran publicar.

—Llavors, Josep Pla deura estar molt content.

—Calli, home de Déu! No n'estaria gens!

—¿...?

—El poema que Manolo li ha dedicat li fa més por que una pedregada!

LITERATS I COCOTTES

L'altre dia, En Sagarra, en un banquet literari, deia a uns amics:

—Res: els homes públics som, si fa no fa, com les dones públiques: tan vanitosos i tan inflats com elles. Això sí; tenim un avantatge: no propaguem cap malaltia venèria.

—Oh, bé — féu un altre —; això ho dieu vós. Ruca-bado potser no hi estaria d'acord. Potser diria que el virus espiritual que propaguem encara és més pernicios.

SAGARRA I LA MEDICINA

Sagarra fa "sprit" gairebé sense adonar-se'n. No fa molt que havia tingut d'allitar-se amb una febrada.

El metge que l'assistia volgué animar-lo:

—No us espanteu. Això no serà res. No fa molt que jo en vaig passar una de més forta. I ja veieu: encara sóc viu.

—Bé — digué En Sagarra, mig ensopit —; a vós us assistia un altre metge.

NO TREBALLEU TANT!

¿Heu llegit l'enquesta de "La Nau" que pregunta als nostres homes representatius sobre la manera de repartir el seu temps?

Hi ha intel·lectuals que, si sumeu les hores que treballen, segons ells, no els en queda ni un parell per dormir.

La ratera del Parc i els escriptors liberals

Callar-ho, era una actitud piadosa envers Puig i Ferrer, però... s'ha escampat massa.

Tothom ho sap. Diumenge passat, l'autor d'"El cercle màgic" va descarregar unes quantes tones de bilis damunt dels que, al seu entendre, eren uns falsos amics seus. Entre altres, jo vaig ésser dels agredits amb algunes de les grolleres immundícies que sortiren de la boca de l'homenatjat.

El senyor Puig i Ferrer va aprofitar els moments solemnes del seu homenatge per fustigar els que li anaven a allargar la mà. Evidentment, l'ocasió no era propícia per als que, amb un mínim de civilitat i de correcció, només podien respondre a l'agressor amb el cop de puny, car el llenguatge que emprava l'homenatjat no es pot aprendre així com així. Els agredits, doncs, optaren pel silenci, car anar a un homenatge i haver de desfer la cara de l'homenatjat no resultava ni correcte, ni fi, ni... patriòtic.

Com que jo, en qualitat de col·laborador de L'ESQUELLA, i per altres qualitats que des d'aquí no m'interessa esmentar, repeteixo que vaig ésser una de les víctimes damunt de les quals el senyor Puig va acarnissar-se més furiosament, he de fer-li constar a ell i als seus "amics lleials" que he estat sempre, i segueixo essent, un bon admirador de la seva obra literària, però que ni els seus crits d'energumen ni el fet que sigui director d'una Editorial, podran coaccionar-me mai en el sentit de prohibir-me jutjar les seves obres tal com em sembli, i que retreure'm (com ell féu diumenge públicament) que a la

seva Editorial m'havien donat feina, és un recurs tan poc elevat, que no mereix ni l'honor d'un comentari despectiu.

Ignorem en què deuen haver consistit les grans tragèdies a què alludí l'homenatjat en la seva catilinària del banquet, però si, com suposem, aquestes tragèdies es limiten a alguna crítica literària o a l'absència d'algun elogi, resultarà que totes les àcides al·lusions del senyor Puig hauran estat visions fantasmagòriques d'aquell "quart allucinat" de què parlà En Carner. L'autor d'"El cercle màgic", pel que es veu, no sobreviuria ni quatre dies als articles de qualsevol polemista del to de Lleó Daudet que volgués combatre la seva obra.

I això és molt trist. Quan es vol ésser europeu, quan es vol ésser liberal, i, sobretot, quan es vol ésser "d'esquerra", es fa com han fet tots els homes als quals Lleó Daudet havia atacat, a França, en una forma com mai Puig i Ferrer podria arribar a veure's (1). En comptes de mostrar-se altiu, groller i venjatiu, optar pel perdó, que és la millor virtut dels grans homes. En el cas que ens ocupa, però, ni això caldria, car ningú no ha ferit ni la persona ni l'honorabilitat d'En Puig, i potser gairebé ningú ni tan sols ha criticat, amb ganes de fer mal, la seva obra literària.

DOMÈNEC DE BELLMUNT

(1) Herriot, Daladier, Mandel i Marin han demanat i aconseguit l'amnistia per a llur adversari.

AGREDOLÇOS

CONCURSOS DE BELLESA

Cada dia hi ha més concursos de bellesa. Ara mateix n'han tingut lloc uns quants gairebé alhora. El cas és moure's, fer soroll, propaganda, cridar l'atenció del públic, divertir-se, passar l'estona...

A París ha estat elegida la "Miss France" d'enguany. És la senyoreta Ivette Labrousse, de Lió. És modista, té 23 anys, i és bonica de debò. Honora la França, certa-

ment! I ara serà molt més bonica encara, perquè el premi puja a 250.000 francs, oferts, en la seva major part, per un diari del Brasil.

A Anglaterra s'ha celebrat, també, un altre concurs de bellesa. Aquest més nou, més original. L'afortunada que ha rebut la corona illusòria de la beutat té vuitanta-dos anys. No es pot dubtar, en aquest cas, de l'equitat dels jutges: totes les concurrents havien de tenir, com a mínim, seixanta anys...

Però el més xocant i deliciós concurs de bellesa és un que ha estat celebrat en un gran Music-hall de Nova York: es tracta d'un concurs de pits.

Les exposidores foren moltes... Doncs, i el pudor de les dones americanes, direu? Bah! Les dones americanes, com les de tot arreu, creuen innocent tot el que gosen fer...

D'altra banda, no s'havia d'ensenyar més que un pit, l'esquerre. Això, a més d'ésser menys excitant, és suficient, car el pit esquerre, com és sabut, és sempre el més seductor.

Penseu, encara, en la casta noblesa dels pits. Els pits són, com deia un poeta, els versos més bells d'aquest poema enciser i torbador que és el cos d'una dona...

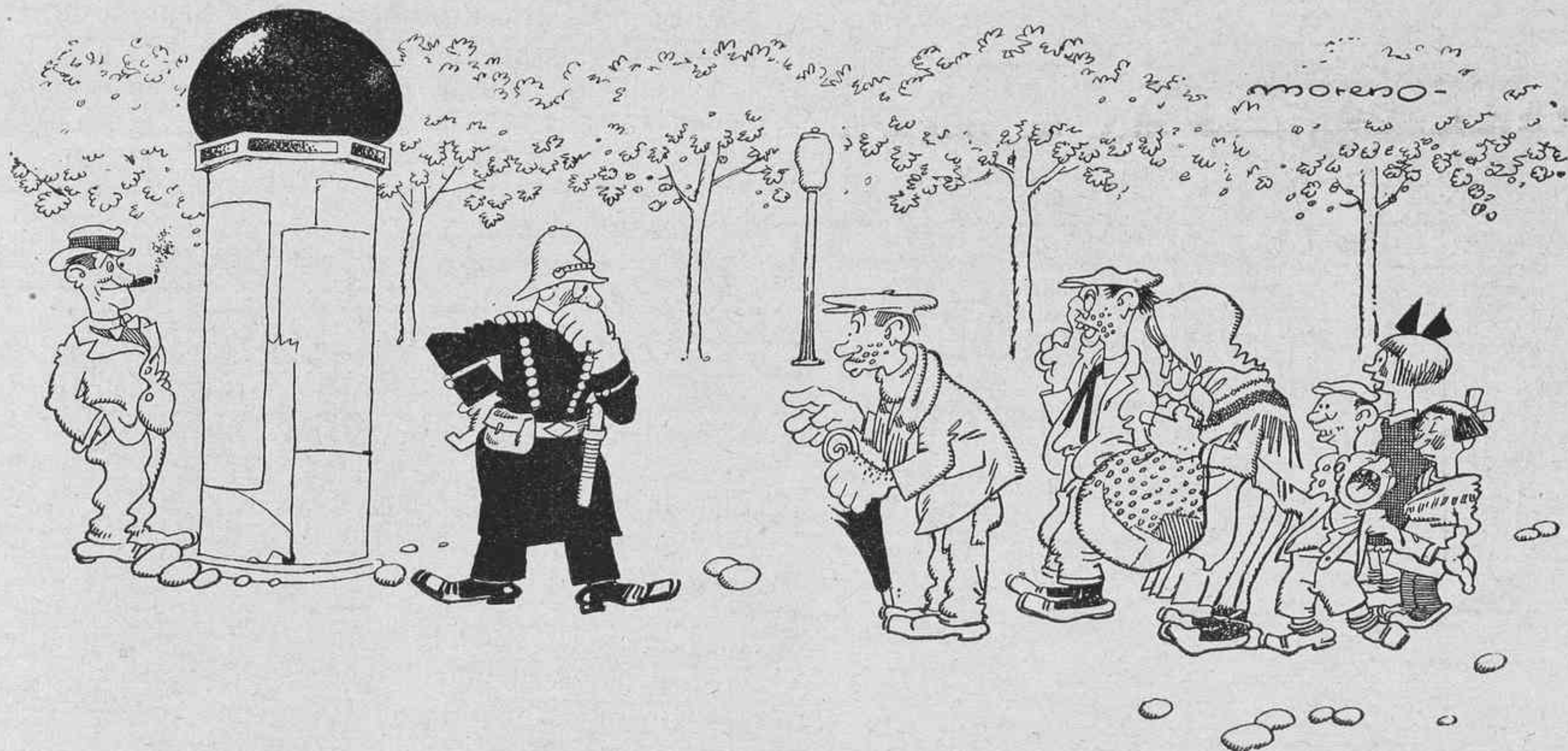
L'esguard més fatigat reposa amorosívol damunt d'ells, i oblida totes les lletjors del món. La carícia més concupiscent que poden suggerir, guarda sempre alguna cosa d'aquella càlida i pura suavitat rosada que té la pell d'un nadó...

Podríem també cantar la maternitat... Però, avui dia, aquesta alta funció natural, ha esdevingut una funció evidentment secundària. Les llets angleses i les vaques suïsses l'han substituït amb palesa idoneïtat.

La darrera moda ha fet que els pits hagin tingut una època de decadència. Però ara tornen a prendre tota la seva importància, tota la importància que mereixen. "Una dona sense pits, deia Anatole France, és com un llit sense coixí". Hem dormit, doncs, malament, molt de temps... I a tothom li agrada, què caram!, tenir un niu confortable on poder descansar...

Quan es tracta, però, d'escollir... Quin delit! Es allò: els millors, els més deliciosos pits del món, són sempre els de la dona del veí...

PEROT

ELS RERASSAGATS

—Escolti, senyor urbà: Em vol dir en quin carrer està l'Exposició?

La festa dels ases

L'amo es muda, i guarneixen l'ase; li han raspallat les orelles i li han espolsat la cua; sabates vernissades i el pèl retallat. L'amo també s'ha raspallat la roba, s'ha tret la pols, s'ha llustrat les botes, s'ha afaitat i s'ha polit, com els diumenges.

L'ase no sembla un ase; l'amo tampoc sembla el mateix; tots dos surten al camí, el burro camina lleuger; li sembla portar ales; ara no arrossega aquell carro de rampoines, ni carrega el seu mestre; va a peu dret i saltironeja com un vailet; no diu res, no crida, ni li pega.

L'ase s'ha trobat entremig d'altres ases; tots van guar-nits com ell; l'ha sorprès veure tanta gent badant, li sap greu que el vegin tan disfressat; sembla que passi per vaquetes; tothom l'assenyala, tots li diuen coses i el toquen; veu caure damunt seu tots els nassos que el contemplen; els ensenya les dents i els rondina; l'amo li ha donat un cop i tothom s'ha posat a riure; ell ha hagut de sotmetre's mansoi com sempre, com un ase, amb resignació d'ase; sols ha girat els ulls, els seus ulls de ruc i s'ha dat compte que no reien d'ell, que reien de l'amo i dels altres amos presumits, encarcerats com maniquins de basar damunt de cavalls de llegenda.

L'han posat davant d'un altar i li han dit quatre coses, l'han beneït; el seu amo l'ha tret de les seves reflexions amb un cop i una estrebada; cada vegada que està capficat en les seves reflexions és quan rep més.

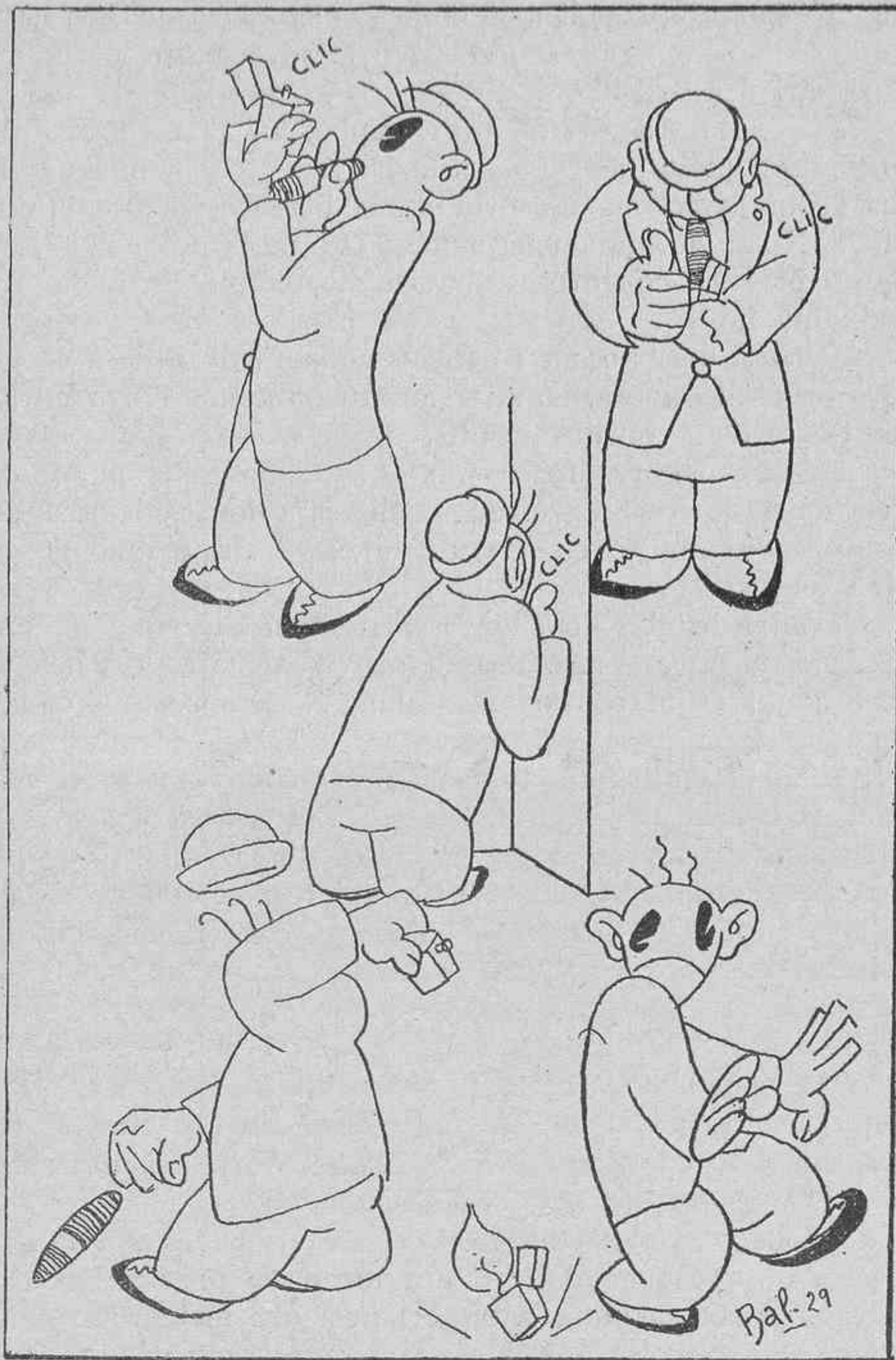
Avui té l'establa neta i endreçada, palla nova i gra fort; és l'única vegada que menja mudat.

S'ha atipat, li sabria greu que l'amo se l'emportés a tirar aquell carro de parracs; però l'amo també està tip, més que ell; no es mou de taula.

L'ase aprofita l'oportunitat per capficar-se en reflexions; li és tan grat filosofar, que avui s'hi pot ajeure.

Avui l'amo també ha fet l'ase, el ruc; ha volgut assemblar-se a mi; es veu que li dol ésser persona; fa festa com jo; la festa dels ases es fa per als homes de seny; sense rucs, sense animals, no podrien fer festa; indiscutiblement nosaltres ocupem un lloc preferent a la vida dels homes; la nostra personalitat avui està reconeguda i respectada; cada dia més, ésser ruc esdevindrà un títol tan popular i significatiu, que nosaltres haurem de traspasar la nostra jerarquia per quedar-nos reduïts a una garrofa, i concedir-los aquesta recepció que anyalment organitzen a honor nostre.

BALDOMER XIFRÉ.

Mai falla!

AL PEU DE LA LLETRA

- Aleshores vaig dir-li que no el volia tornar a veure.
- I què va fer?
- Va apagar el llum.

Manuel Raventós

Ha causat un sincer condol la mort del prestigiós industrial i agricultor Manuel Raventós i Domènech.

El finat, que des de molts anys enrera era considerat una de les primeres figures de la indústria catalana, havia nascut a Sant Sadurní d'Anoia en 1862; havia estudiat la carrera de ciències, que deixà per a fer-se càrrec de la direcció de la casa Codorniu. Dotat de grans facultats per a l'estudi, es dedicà al de l'agricultura, sobre la qual ha escrit notables tractats.

Fou elegit diputat per Valls l'any 1907; ocupà la presidència de la Federació Agrícola Catalana Balear i de l'Institut Agrícola de Sant Isidre.

Descansi en pau.

ENQUESTES TRANSCENDENTALS

Com distribuïu normalment les hores del dia?

A les set tres quarts de deu em llevo. Com tot home ordenat, el primer que faig, en llevar-me, és posar-me les calces, si les trobo, que a voltes no sé on són ni on paren. Es que no recordo on les vaig deixar o és que algú se me les ha posades...

De les 10 i 5 minuts a les 10 i 25, hi ha dies que m'afaito. Quan la "Gillette" rasca massa, aquesta operació dura dos minuts més, perquè m'entretinc a posar-hi una fulla nova. Els dies que no m'afaito jo, m'afaita la de casa. (Invariablement m'afaita els tres duros per a anar a la Boqueria; amb el benentès que quan la sogra ve a dinar, com sia que és molt menjadora, haig d'afegir tres o quatre pessetes més al pressupost).

A les 10 i 30, em porten l'esmorzar; res de xocolata, que fa lector del "Brusi", ni de pa torrat amb mantega, que fa "Bernat Metge"; una mica de bròquil del dia abans, sofregit, i una arengadeta.

De les 10,30 a les 12, llegeixo; no pas revistes estrangeres, ni versos suprarealistes, ni pensaments de Leopardi, ni prosa freudiana, que això ja ho fa tothom; la meua lectura és de més alçària; llegeixo el full del calendari, que l'arrenco jo mateix d'un bloc que està penjat al menjador. Literatura de bona mena i d'altura, perquè el calendari està penjat molt alt.

A les 12 surto de casa sense dir res a la portera, car hi estic renyit d'ençà que sé que és amiga d'un urbà que un dia em va fer pagar la multa, perquè em va atrapar espolsant unes espartenyas al balcó. M'arribo a la Plaça d'Urquinaona, i allí m'hi estic fins a altra hora veient trescar els homes que treballen a les obres del "Metro Transversal".

De 2 a 4 dino; estar-se dues hores a taula no vol dir menjar molt; és que mastego poc a poc i amb compte, d'ençà que En Rahola es va emmugar amb aquella famosa cuixa de pollastre.

De 4 a 5 em passejo pel terrat de casa; no és un deport ordenat pel metge, sinó un costum. Es que m'encisa veure volar els coloms d'un veí que és colomista; i em serveix d'estudi al mateix temps, car algun dia penso fer un llibre sobre la diferència dels "coloms" catalans i els "coloms" genovesos.

A les 5 en punt me'n vaig al carrer dels Llàstics, a veure la senyora Pepeta, una amiga dels meus anys i dels meus gustos. M'hi estic dues horetetes, de 5 a 7, les hores que tothom diu que va a passar-les a l'Ateneu (cosa que, si fos veritat, no es podria donar un pas per la Casa dels Savis, de tanta gent que hi hauria).

A dos quarts de 8 m'arribo a can Marsans a veure com està la pesseta. Si baixa, una que en porto generalment al damunt, me la poso a la butxaca de les calces; si puja, me la poso a la badana del barret.

Cap a casa, i a sopar, si n'hi ha.

I, en havent sopat, com que són vora les 10, vés-te'n al llit si et lleu.

Sinó que ahir, en ésser al llit, em vaig tornar a llevar: em vaig posar les sabates, els calçotets, els mitjons, el gavany, la camisa, etc., i vaig tornar a sortir al carrer. Mai diríeu per què?...

Per a anar a suscriure'm a qualsevol diari del vespre, que m'han assegurat que són molt interessants, molt il·lustrats... i àdhuc molt divertits.

FRA NOI.

FILOSOFIA DE LA MODA

—Un any més, dos dits més curta la faldilla.

L'UZCUDUN

... que aquesta vegada ha donat el cop!

"FANTASIES SOBRE EL BARRI XINÈS"

Llegint "Crónica" de Madrid

UN REPORTATGE SIGNAT PER C. G. R.

"Comedia del barrio chino", aquest és el capçal d'un exabrupte publicat pel setmanari madrileny.

No podria tenir altre cap, que el que li donen les lletres d'impremta, ni altre peu, que el que li posen les inicials C. G. R.

Senyor meu: S'ha fet popular la meravellosa novel·la russa "Yama", obra mestra entre les del seu gènere, de fàcil accés a mentalitats de tots calibres, carn crua servida en lletra de motllo, que fa pensar, que fa sentir, que fa plorar, perquè dintre de l'adornament literari, deixa sentir tota la feréstega grandesa de la seva ànima. Perquè no la llegeix, senyor repòrter de "Crónica"?

I de segur que mai més no tractarà d'enganyar el públic o d'enganyar-se ell mateix, escrivint reportatges del barri xinès de Barcelona, que tenen més de somni de infantívola fantasia, fruit de prejudicis poca-soltes, que d'estudi reposaf, reflex de vida, document històric, com deu tenir un tema d'aquesta transcendència, tan vital, tan humà, com és tot aquell que tracta de definir les febleses, les passions, o les desgràcies dels altres.

Ha dit un escriptor cèlebre el nom del qual no vull escriure, perquè entre mantes veritats ha dit també un sens fi de beneïteries, que: "L'escriptor, si vol impressionar el lector, sols té d'escriure ço que verament a ell l'ha impressionat." Això és una veritat com una casa, però una casa amb terrat i tot. El lector (ningú no ho diria) té un instínt particular per a conèixer quan li donen gat per llebre. Jo no puc, em resisteixo a creure, que el fet de trobar un home amb barret fort, "a cuerpo", i amb un mocador de seda nuat al coll, l'hagi impressionat tant, fins a l'extrem de descriure'l com a un personatge genuí del barri xinès, que a Barcelona patim els barcelonins.

A mi, un personatge amb barret fort, com el que vostè descriu, cercant la nota transcendental, em faria l'efecte que estàvem en ple Carnestoltes, encara que me'l topés al barri xinès.

Un lladre que confessa espontàniament "haber robado tan sólo doce pesetas", em faria l'efecte d'un comparsa esperant que un senyor disfressat de repòrter li fes la premeditada pregunta; i per fi, uns senyors amb les quartilles sota el braç, una "Zeiss" a la mà i una "stilo" a cavall de Torella, em farien un efecte còmic, per no dir llastimós, en veure'ls deixant-se pendre el pèl pel primer "borillaire" que en la "calleja que lógicamente debe llamarse "Arco del Teatro", espera l'hora de sortir Rambla amunt, a la pesquera de les puntes de "Murattis" que llencen els "niños nitris" en sortir de l'Excelsior o el "Palace".

Llegeixi "Yama", senyor C. G. R.; hi guanyarem tots plegats i "Crónica" també.

FRANCESC OLIVA.

Calendaris

S'ha rebut uns dietaris dels "Almacenes Alemanes".
Uns de la fàbrica de tintes per les Arts Gràfiques Arnheimia, S. A.
Un de J. Bis, impressor.

L'hereu Queló

El dia de Sant Antoni
fa gran festa el nostre braç.
Per enflocar la "Galana",
ja em deixaràs algun llaç.

Llaços i cintes, menuda,
bé en tens prou, vatuanell!
Els que ens deixes cada Pasqua
per ornament del cistell.

La "Galana" ha d'anar maca,
que enguany el banderer só.
Vull que es parli de la traça
del noi gran d'En Miqueló.

Jo m'engalanaré l'euga
a ia faisó que et diré:
de cintes que tens vermelles,
les regnes li teixiré;

serà trenada la brida
del color groc més llampant;
la cua, tota enflocada,
per 'cí i per lla voleiant.

Estrenarà una "mantilla"
de seda i brodat d'or vell,
i amb cintes de coloraines
la voltaré fent serrell.

Els esperons i bocada
són fets de l'argent més fi.
Per rematà el cap de l'euga,
vull les flors del teu jardí.

Jo duré barret de copa,
vestit nou de pur estam,
la corbata virolada
i sabata amb sivellam.

Bon punt sortiré a la plaça,
badoquejarà tothom,
i de mi i de la "Galana"
et parlaran cada tomb.

FRANCESC MAS-ABRIL

Notes d'un carnet

L'amor i la dolor, a força de fer sentir, arriben a un punt en que insensibilitzen.

La prostitució és el contrapès natural de la ignorància o el recurs suprem de la necessitat.

La malícia és defecte natural de tots els éssers.

El veritable goig no és el goig en si, sinó el seu record.

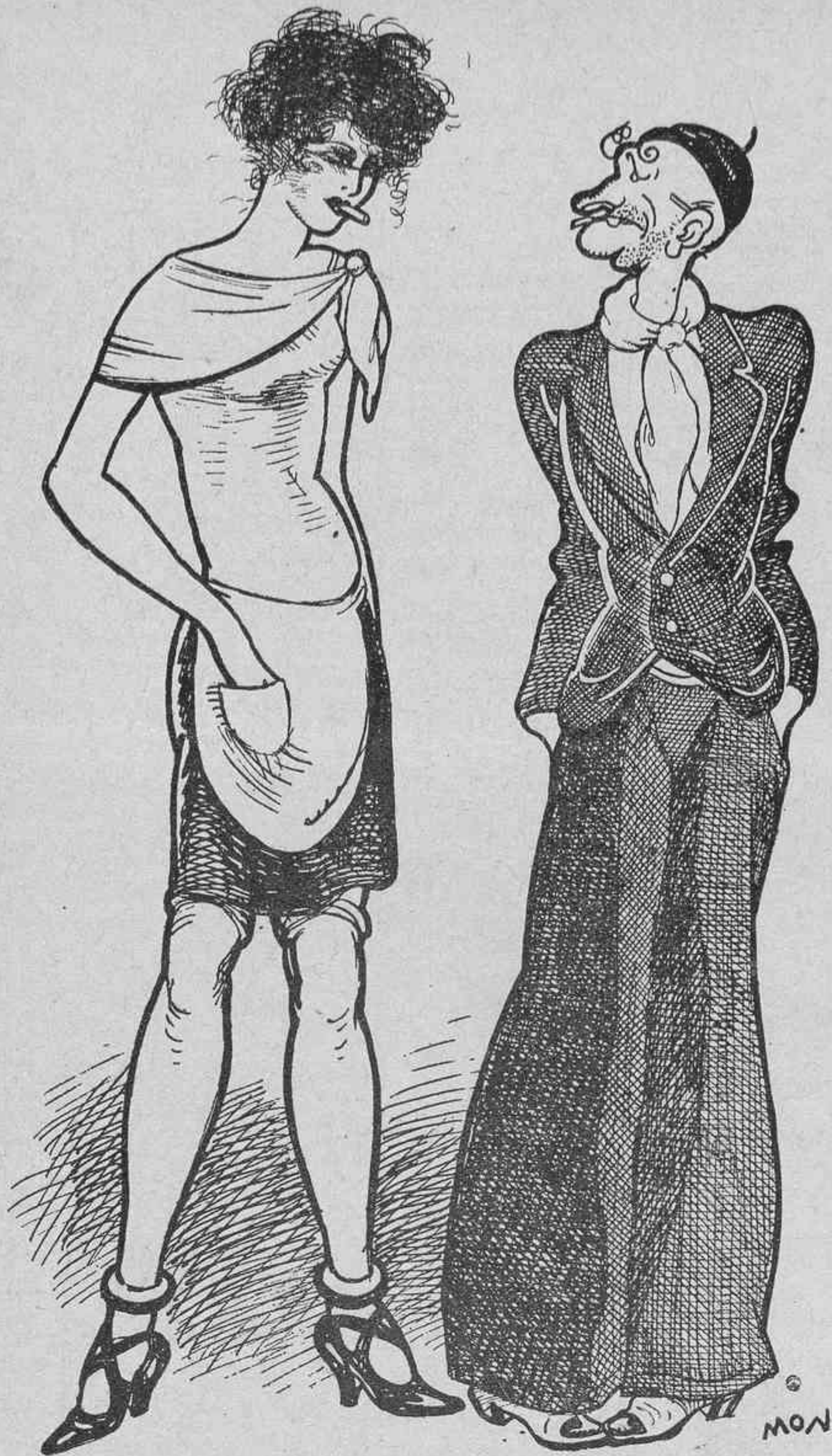
El llenguatge més complex que existeix és el que parlen les ànimes.

SANTIAGO GARCÍA PONT.

No tinguin por: la tanco... però per tornar-la a obrir.

—Acabo de barallar-me amb el "Granota"; he notat que ja no pega tant com quan ens vàrem casar!

Art i Artistes

SALA PARÉS

Conjuntament s'exposen, ara, obres dels Urgell pare i fill, representatives de dues èpoques i dos temperaments. Gairebé podríem dir que la pintura d'En Ricard és la conseqüència lògica de l'escola d'En Modest, i així, s'hi admetem com a veritat allò tan sabut que "a pare avar correspon fill pròdig", per contraposició, en aquests dos artistes podem dir que la pintura del fill porta l'esclat revolucionari que representen les seves teles de llums virolades i arbitràries, amb menyspreu del detall en front de les tintes grises i l'encartrament de les obres del pare.

En Modest Urgell fou, en son temps, una figura de primer rengle, i fins avui, pel nom adquirit, continuen creient-hi, amb tot i que potser no era així, car examinades ara les teles dels seus contemporanis, sobresurten molts dels qui aleshores quedaven postergats per un acatament massa absolut de lo que l'Urgell imposava com a norma de suprema expressió pictòrica.

En Ricard, en canvi, no va tenir temps d'arribar al lloc que li pertanyia; l'artista hi era, la inspiració també, i un cop hagués assolit la serenitat suficient per a no

preocupar-se de trencar motllos antics i fer obra revolucionària, tenim la certesa que el seu nom fóra el que, verament, quedés de la família. Amb tot i haver mort jove, lo que d'ell ens resta són obres formidables d'expressió, si no poden posar-se com a models de finor.

GALERIES LAIETANES

La nostra Exposició ha donat lloc a què passin per Barcelona un gran nombre d'artistes de renom a tot el món, i una de les figures més destacades en l'art mundial es, avui, l'escultor i arquitecte slovac Ivan Mestrovic.

Premiat a tot arreu i ara darrerament a casa nostra, té una personalitat indiscutible com a valor artístic. Les seves escultures més aviat fan pensar en Donatello que en Miquel Angel; mantes voltes són irrealistes; la forma i les proporcions resten sacrificades en la recerca d'una espiritualitat plenament aconseguida i d'un expressivisme innegable. Un escultor hi trobarà defectes de tècnica, però reconeixerà un mestre en l'autor.

* * *

La senyora Mestrovic, muller i deixeble de l'escultor, exposa uns dibuixos i uns repujats dignes del nom que els signa i que són inspirats per un mateix corrent espiritual.

* * *

En Lluís Derqui, amb els seus paisatges i retrats mallorquins, dona una nota personal tant pels procediments com per la manera de veure les coses.

Un xic enamorat del primitivisme, adopta pose d'ingenuïtat per a aconseguir l'estilització que el distingeix de tants i tants com pinten coses de la Illa daurada.

* * *

L'Estivill és un paisatgista d'empenta; pinta amb colors enters i pinzellades fermes, assolint efectes bonics com els que ara exposa i que segueixen la tradició de bon gust a què ens té acostumats.

* * *

A darreries d'aquest mes, J. Mateu i Pla exposarà, a les Galeries Laietanes, dibuixos al carbó.

J. Mateu i Pla és un artista que, sense "réclame" ni elogis pagats, ha fet obra personalíssima. Pocs com ell saben tractar més bellament, més dignament el carbó; pocs saben treure'n tanta perfecció.

J. Mateu i Pla no havia exposat des de l'any 1920. Ara ens oferirà, en els seus dibuixos, una visió magnífica de la costa brava.

Ja no cal dir-ho: li desitgem un èxit.

SALA BUSQUETS

Es En Mateu Balasch un pintor, abans de tot, correcte en dibuixar i sense por per tractar amb la mateixa bona fe i sinceritat pictòrica un paisatge d'alta muntanya o bé un retrat distingit de dama aristocràtica.

De tot se'n surt bé; amb coneixements tècnics i bon gust, és difícil fracassar; però de tota manera, on sobresurt més En Balasch és en el retrat i en les figures, que formen un conjunt ferm i harmònic.

LA PINACOTECA

També En Porcar presenta teles amb paisatges de tota mena i estudis de nens, en els quals està especialitzat. Sembla que l'artista vagi contra el seu temperament; d'allà on surt més airós és dels paisatges, molt ben vistos i construïts, amb tot i que es salven sols per estar ben pintats, ja que els assumptes són agres i no gaire simbòlics.

BORIEL.

La lleialtat a l'època, per Jaume Aiguader i Miró.

Acabem de llegir aquest llibre del doctor Aiguader i Miró, i el primer que se'ns acut és recomanar-lo als joves. Pocs llibres—cap, potser—tan interessants a la joventut com aquest de “La lleialtat a l'època”. El text d'aquest llibre l'integren unes conferències els temes de les quals afecten directament, profundament, els joves. Es un deure dels joves llegir aquest llibre: per la bondat, per la intel·ligència del seu text.

Els temes que Aiguader i Miró tracta en “La lleialtat a l'època” són els següents: El sentit esportiu de la cultura, Els problemes rurals que planteja el maquinisme, El ritme del treball, i La moral de la cultura.

Aquests temes, tan característics de la nostra època, el doctor Aiguader i Miró, no tan sols els enuncia, no tan sols els planteja. Fa més: els resol. I els resol amb lucidesa, amb valentia, amb lleialtat.

Convindria que aquest llibre—en el qual Aiguader i Miró mostra a la joventut els camins a seguir—fos divulgat, fos llegit amb atenció pels joves. És el millor manual de civilització, d'amor a la cultura i a la intel·ligència que hom pot recomanar-los.

La mort m'ha deixat de banda, per M. Poal-Aregall.

Amb aquest títol ha escrit Poal-Aregall un dels llibres més punyents, més intensos de la literatura catalana d'avui. Ha cercat l'emoció i la intensitat—assolint-les—, sense grans mots, sense grans frases, sense recórrer a lo melodramàtic i truculent que el tema i l'ambient li oferien. Al contrari: tot en aquest llibre és suau, senzill, dit en to menor. Així l'emoció aconseguida és més pura.

La mort m'ha deixat de banda és la vida, tota la vida—es a dir: la mort, també—, d'una clínica. El dolor físic i el moral. La carn i l'esperit sofrents. L'angúnia, la por, l'esperança.

La clínica és el protagonista d'aquest llibre. Hi són tots els dies de la clínica, totes les hores, tots els instants. I tots els tipus: humana processó immòbil del dolor.

M. Poal-Aregall ha escrit un llibre interessantíssim, d'un dramatismes intens i agut; un llibre escrit amb un estil planer i senzill—el més difícil d'aconseguir—, abrondat i humà. En l'obra de Poal-Aregall, ja molt considerable, significa un gran pas endavant *La mort m'ha deixat de banda*. En la literatura catalana, un aspecte nou tractat i vist de manera magnífica.

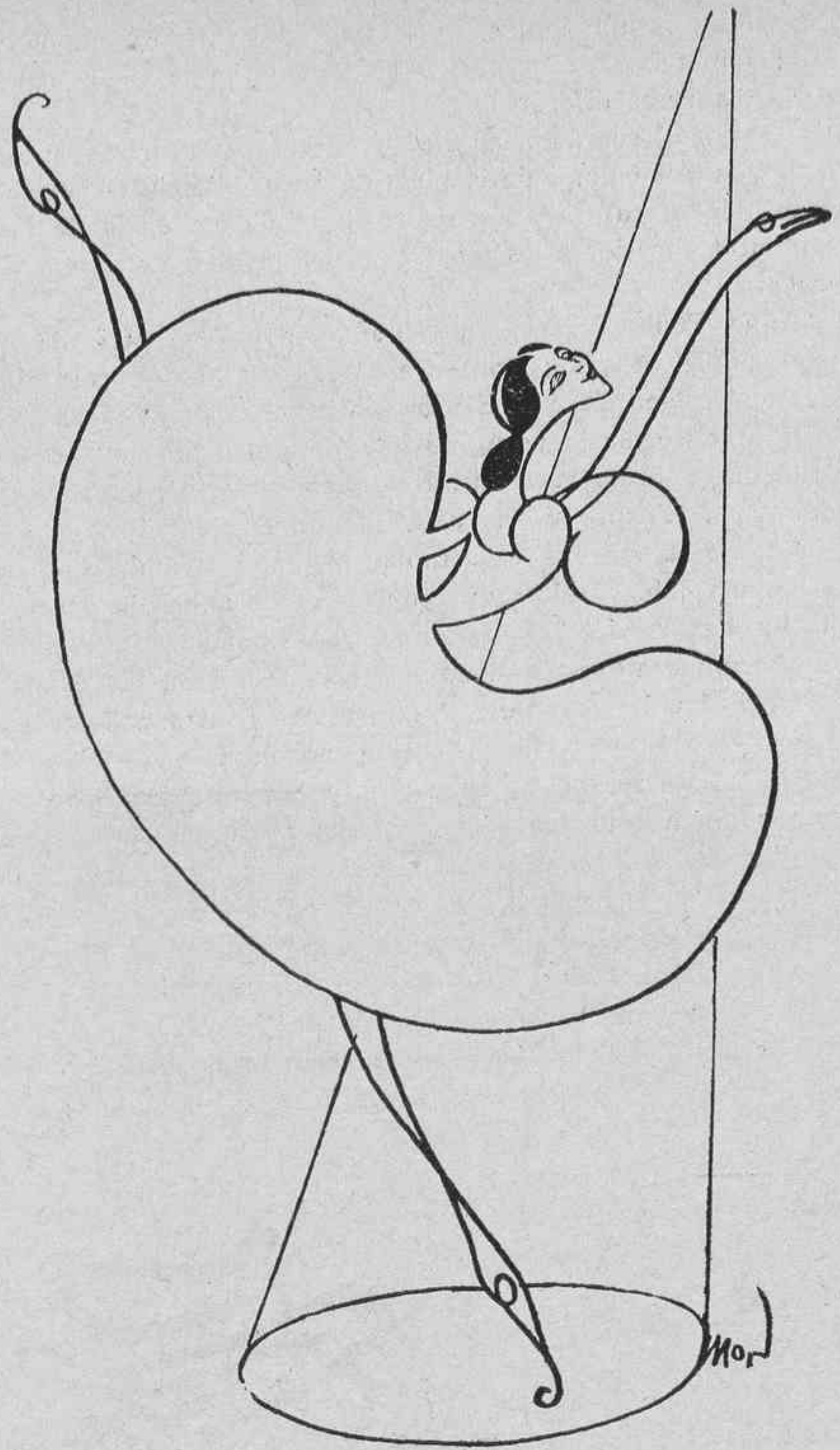
Fragmentarismo, de Antonio de Ignacio.

Antonio de Ignacio és un distingit escriptor de la República de l'Uruguai. El seu llibre—en la coberta del qual hi ha un retrat de l'autor, original del plorat Rafael Barradas, un dels més purs artistes de la nostra època—, ens arriba de Montevideo.

En aquest llibre de *Fragmentarismo* ha recollit, Antonio de Ignacio, notes i suggeriments que li ha ofert la vida en passar. Sense sofrir-ne en res la influència, algunes d'aquestes notes tenen la gràcia i l'encís dels poemes en prosa de Baudelaire.

Es el millor elogi que podem fer d'aquest llibre d'Antonio de Ignacio.

ALPHA.

ANNA PAULOVA

... que triomfa al Liceu.

GRAN TEATRE DEL LICEU

ANNA PAULOVA

Han començat les representacions d'aquesta ballarina i els seus comparses, dit sigui això en el sentit de col·laboradors en espectacle públic. L'efecte que han produït és immillorable. L'èxit de l'empresa, extraordinari.

Els primers balls, perquè ignorem com seran els altres, no són això que solien ésser els “balls russos”: aquests derivaven més aviat dels antics “cuadros a lo vivo” amb la mimificació d'un senzill argument. Volien dir alguna cosa que era “essencial”, per més que tractessin d'expressar-ho ballant. Molt vius i llampants de color, feien més agradable la pantomima substituint moltes vegades el gest per la dansa.

Els espectacles d'Anna Pavlova deriven dels “divertissement”; en ells l'argument no té cap valor quan n'hi ha, que

ben sovint no n'hi ha; el gest rítmic hi troba el seu mèrit en el ball mateix. I el cronista opina que l'èxit entre el públic venia d'aquesta diferència.

En el ball rus de Diaghilef, l'espectador restava sorprès per la bellesa del color i de la plàstica, i això li feia tolerar el seu excés de "literatura". Es a dir, això i l'excel·lència de la música, molt superior a les mostres dades pel senyor Efrem Kurtz fins ara.

Anna Paulova i els seus companys ballen, però de quina manera. Els braços es tornen ales, el cos s'allarga com si anés a estendre's en l'espai. Els moviments treuen la seva bellesa de la precisió, de la vertiginositat, o sigui d'ells mateixos, i no d'allò que podrien voler dir. Remolins, giravolts, llaçades, arravataments. L'expressió és neta, alegre, engrescadora.

Anna Paulova ens va semblar una artista amb estil propi, que mou i doblega el cos per un impetuós anheli de dar-se tota ella en l'expressió. Es ferament apassionada en "Amarilla", d'una exquisida elegància en la "Gavota", i en la "Dansa de les Hores" vola en braços de l'home ara com una dolça càrrega, ara com la ingràvida imatge d'un somni.

Els col·laboradors de la Paulova són massa nombrosos perquè els anem coneixent des del primer dia. Entre tots volem recordar l'"Escena de Dansa", que pel nostre gust mereixia els honors de la repetició. El programa ens dona el nom dels artistes que ens la ballaren amb sinuositats d'espia-dimonis i mobilitat d'argent-viu: Mlle. Mather i Mr. Pianowski.

Ens diuen que la coreografia és de Ivan Clustine, i a ell hem de dedicar l'elogi que ens mereix la concepció del ball com un art que troba la seva justificació en ell mateix: alguna

de les seves realitzacions coreogràfiques són moviments purs: Ritme, llançament, anheli de volar.

Els vestits estaven molt bé. Anna Paulova emergia de l'opulència fofa de les falces de tul com el rosat pistil d'una flor.
CLAU DE SOL

***

"Journey's End", el famosíssim drama anglès, que és al teatre ço que la no menys famosa obra de Remarque és a la novella, serà aviat traduït al català.

L'importador d'aquest èxit mundial, el nostre bon amic el periodista Joan Tomàs, ha ofert la traducció a Josep M.ª de Sagarra. Si aquest accepta l'encàrrec, és gairebé segur que "Journey's End" s'estrenarà a Novetats.

Martínez Sierra està preparant ja l'estrena de l'obra de C. R. Sherriff en llengua castellana.

Sabem que En Tomàs té a punt de donar a conèixer a Espanya tres obres importants de Maugham: "Pluja", "La lletra" i "La flama sagrada". Les dues primeres les estrenarà en castellà l'exquisida actriu Pepita Díaz de Artigas.

ROMEA

"La sorpresa d'Eva" significa, sinó un pas endavant, una afirmació de fidelitat al concepte que del teatre té Millàs-Raurell. Aquesta fidelitat és d'elogiar, perquè, veritablement, el teatre que inicia Millàs-Raurell mereix l'elogi. En "La sorpresa d'Eva" hi ha totes les característiques del teatre d'a-

EL DOCTOR ASUERO, HOSTE NOSTRE

—Ara vas de boina?

—Sí, home; és en homenatge al doctor Asuero, que ha estat
hoste nostre!

quest jove autor: musa del drama, concisió i eixutesa del diàleg, trepidació ascensional, una absoluta llimpiesa i sobrietat de procediments.

Mantes vegades fa pensar Millàs-Raurell en un escriptor fred, calculador, truquista, que mai no es deixa portar pel drama, sinó que el frena i el dirigeix amb una total serenitat. Millàs-Raurell és l'autor dramàtic català que més ens fa pensar en Bernstein. Com ell, és rectilini, sobri, brutal.

"La sorpresa d'Eva" em sembla superior a "Els fills", obra massa carregada de negre, en lo qual s'agombola la truculència per arribar a lo absurde—sense que això vulgui dir que "Els fills" sigui una obra menyspreable—, i inferior a "La Llotja". "La Llotja", segueix essent la millor obra de Millàs-Raurell, la més reixida.

TALIA

Gastó Màntua ha escrit una obra que ell qualifica de tra-gi-comèdia i titula "El paradís artificial".

A mi no m'ha semblat mai el senyor Màntua un escriptor. Per una raó molt senzilla: perquè per a ésser un escriptor, s'ha de saber escriure, i el llenguatge que el senyor Màntua posa en boca dels seus personatges demostra abastament que no en sap. Jo no pretenc, és clar, ofendre el senyor Màntua, que no li han d'ésser plaents, però que crec justos. El senyor Màntua, com a persona, segurament em mereixia tota la consideració. Com escriptor, me'n mereix poca.

"El paradís artificial" no és una tragicomèdia. Però tampoc és un drama, ni una comèdia, ni una farsa, ni un sàinet. Sobretot, no és una tragicomèdia. El senyor Màntua, que per la seva condició d'actor hauria de conèixer el teatre, no sap què cosa és una tragicomèdia.

"El paradís artificial" és, al meu entendre, una cosa absurda i truculenta que no té res a veure amb el teatre ni amb la literatura.

Mercè Nicolau, que debutava amb aquesta obra, se'ns mostrà l'actriu intelligent i dúctil de sempre. Ara que, com el personatge era de cartó, no pogué lluir-s'hi gaire.

Bé la presentació.

ESPANYOL

"A mans obertes, ulls clucs", és el títol d'una nova comèdia que, amb força èxit, ha estrenat Francesc Preses en aquest teatre. Hom diu que aquesta comèdia no és per aquest teatre. Per què? Es que hi ha certa mena de comèdies per a certa mena de teatres? Es que al públic habitual de l'"Espanyol" no se li pot donar una bona comèdia, una comèdia fina, espiritual?

Cal desfer aquest prejudici. "A mans obertes, ulls clucs", és una comèdia molt ben estructurada, molt ben dialogada, que acredita en Francesc Preses grans condicions per a conrear un teatre graciós i intelligent.

Molt bé En Santpere, En Clapera, l'Arteaga, En Zenon, En Pedrola, i les senyores Fortuny i Vernis.

Manuel BORRELL i MAS.

NOVETATS

Sembla que s'ha ajornat per uns dies, amb motiu de trobar-se fora de Barcelona En Rusiñol, la seva darrera producció, "Miss Barceloneta".

S'anuncia, per als dies 24 al 27, una companyia francesa, la del Gran Guignol, de París.

Creiem que durant aquesta curta "temporadeta" es comptaran per plens les representacions.

GOYA

La Jordi, després de molts intents com ha fet, català, castellà, revista, cine, ha decidit tancar. Què hi farem!

NUEVO

La companyia dirigida per Enric Borràs segueix amb el pla que tenen plantejat: teatre clàssic. I creieu que no van desencertats; cada representació és un èxit de guixeta i d'execució.

L'Enric Borràs és dels homes que saben on tenen la mà drete.

CÒMIC

Segueix representant-se la revista "Cleopatra", amb el mateix èxit de sempre.

Ja han començat els assaigs d'una nova revista que, segons antecedents, serà un nou èxit per als autors de "Cleopatra".

APOLO

Empar Saus i Pere Segura han format de nou la companyia que dirigia en vida el baríton Frederic Caballé, i han debutat en aquest teatre amb "La Meiga", del mestre Guridi, que tants èxits havia assolit en representar-la dita companyia

OLYMPIA

L'empresa de l'Olympia no perd ocasió. Trobant-se actualment entre nosaltres el "Niño de las pecas", Jackie, l'ha contractat per tres dies.

El públic sabrà correspondre als sacrificis que fa l'empresa per tal de complaure'l.

ENTREACTES

ELENA JORDI

Una altra de les sis companyies catalanes, a l'aigua. Ja sols en resten quatre.

Elena Jordi ha tancat les portes del Goya. Llàstima que els esforços esmerçats no hagin tingut èxit.

REMEI COSMO

Hom diu que aquesta jove actriu deixa la companyia de l'"Espanyol" i es casa. Casada, es retirará del teatre.

Es una veritable llàstima.

Ens hi juguem un peix — un peix blau, que és el més econòmic — que la moda dels mitjonets damunt les mitges no assolirà la popularitat d'altres modes femenines.

I ens en alegrarem moltíssim; perquè val a dir que els tals peücs són lletjos i antiestètics.

Diumenge passat, una noia sardanista que en duia uns al garró, ella mateixa se'n donà tanta pena, que, treient-se'ls, els llençà al mig de la rotllana.

I ben fet que va fer.

Fora mitjonets damunt les mitges!
Sense mitges, ...encara.

Quin aldarull s'ha armat arreu amb motiu de la baixa de la pesseta!

El senyor Esteve, que ha de pagar partides de vetes i fils ja venudes, i les ha de pagar amb moneda estrangera, s'està donant a tots els diables.

Naturalment que els que no tractem amb lliures, ni amb marcs or, ni amb dollars, ni amb francs suïssos, la terrabastada no ens afecta gaire.

Hi ha persona "neòfita" a la qual això dels canvis li fa rodar el cap.

—Que no ho sap?... La pesseta baixa — li diuen.

—Me n'alegro.

—Com s'entén, que se n'alegra?

—Sí, home; no diu que baixa?... Imagini's que arriba tan avall, que va tan barata, que per dos rals ens donen una pesseta; ves si no serà una ganga!...

I l'home espera il·lusionat, el final de la davallada.

Hi ha qui es preocupa de cercar la manera com havem de celebrar dignament el Centenari del Romanticisme, que s'escau enguany: 1830-1930.

Quines ganes d'encaparrar-s'hi!

Nosaltres encarregaríem les festes al trio surrealista, aqueix saquet de nous que mou tant de soroll en les avantguardes intel·lectuals.

Tractarien els romàntics de l'any 30 de "cacafactes", i donarien al programa un to groc que ens deixaria blaus.

Una veritable millora urbana haurà estat la reforma de la part alta del Passeig de Sant Joan:

Jardinets discrets.

Pista assolellada pels vells i pels infants, amb bancs, i llibres i joguines per a la mainada.

Un brollador molt vell i molt digne: la Font d'Hèrcules que restà anys i anys arreconada darrera del Palau de Belles Arts.

I, finalment, la "Caputxeta Vermella", un monument a la infantesa molt escaient i molt propi.

En contemplar aqueixes altures del Passeig de Sant Joan, un hom no pot menys d'exclamar:

—Quina vergonya per les altures del Passeig de Gràcia!

Ha estat elegida, a França, la reina de la bellesa d'enguany. Guanyà un important premi en metàl·lic.

Canvis del temps! Abans tan solament la virtut era coronada i premiada. Ara ho és la beutat...

La beutat, però, ¿té realment necessitat d'ésser subvencionada?

No. Seria més just, més humà cercar un motiu per a preniar la lletjor i la desgràcia.

Creiem que la Beutat podria acontentar-se amb la poma simbòlica de París.

P. P. Vilaseca). — No és prou interessant. No obstant, vostè té condicions. Cal que segueixi treballant.

G. de S. — Potser té raó, però no podem publicar l'article tal com ve escrit. Parli vostè, i no faci parlar un autor estran-

ger. A més a més, li hem de fer una advertència: tots els "dramaturgs" cultiven el "gènere teatral"; del contrari, no serien dramaturgs.

S. J. i A. — Faci altres coses, amb calma i estudi, que potser n'hi podrem publicar alguna.

B. V. — El mateix li diem.

T. — Els dibuixos no són prou com cal.

E. R. — Molt bé. Anirà.

H. C. R. — Feu altra cosa. Vós teniu condicions; però el que ens envieu no ens acaba d'agradar. Quant a lo altre, no varem rebre res.

E. G. — Anirà, perquè està bé de debò.

P. P. R. (Vilanova). — Vostè pot fer-ho millor. Demostri'ns que no ens equivoquem.

L. S. A. — El mateix li diem.

J. V. — Els versos són defectuosos de mètrica. L'article no passaria.

G. L. — Massa llarg.

J. de P. (Ripoll). — Anirà.

S. J. A. — No interessaria prou els nostres lectors.

J. G.—Vostè arribarà a fer-ho bé. Però cal estudiar encara.

G. L. — Sí, senyor: el criteri del director és que no s'ha de descoratjar els col·laboradors espontanis ni se'ls ha de tractar amb desatenció. El seu article revela unes bones disposicions, un fons d'humana pietat molt digne d'elogi. Crec sincerament que si treballa amb fe i entusiasme, farà coses acceptables i n'hi podrem publicar alguna.

D. C. — Va arribar massa tard.

P. R. — Anirà un dels dibuixos. No acostumem a pagar la col·laboració espontània.

J. C. i B. (Hospitalet). — No pot anar.

A. G. — Potser vagin alguns dels dibuixos. Una altra vegada faci-ho un xic més gros.

E. Y. — Massa tard.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. "L'Esquella" i "La Campana". — Om, 8. — Barna.

"El qui té Blenorragia (Purgacions) és perquè vol"

Quan esteu cansats de medicar-vos sense trobar millora, o bé no assoliu un complet guariment de vostra Blenorragia en qualsevol de les seves manifestacions (uretritis, prostatitis, cistitis, artritis, gonocòcciques, gonorrea crònica, o «gota militar», etc., etc., de l'home, i (vaginitis, metritis, leucorrea, fluxos, etc., etc.), de la dona; exigiu al vostre farmacèutic els acreditats

Catxets Neisserinos

i obtindreu un ràpid i perfecte guariment de la vostra malaltia, discretament i sense molèsties.

De venda: *Barcelona*, SUAÑA, Escudillers, 8; BELTRAN, Junqueres, 11; *Reus*, SOLER, Llovera, 26 i Centres d'específics.

NUEVA EDICIÓN

ACABA DE PONERSE A LA VENTA

ALGO

Colección de poesías de **JOAQUÍN M.ª BARTRINA**

LUJOSA EDICIÓN DECORADA

Ptas. 6

COL·LECCIÓ D'OBRES SELECTES

Volums V, VI i VII

L'Enginyós Cavaller

Don Quixot de la Mancha

Traduït per Antoni Bulbena i Tosell amb un pròleg de Joan Givanel i Mas

Ptes. 7,50 els tres volums

La setmana entrant, volum VIII de la COL·LECCIÓ D'OBRES SELECTES

DICCIONARI FILOSÒFIC

de Voltaire

Traducció de DOMENEC GUANSÉ - Pròleg de GABRIEL ALOMAR

PERE COROMINES

Les llàgrimes de St. Llorenç

Novel·la

Ptes. 4

LLUÍS CAPDEVILA

Venus i els bàrbars

Novel·la

Ptes. 3,50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorguen descomptes

Uzcudun, diplomàtic

—Amb els meus punys, prou la pujaria, la pesseta!